

Toch is het mogelijk, dat het oordeel, b.v. over onkerkelijkheid, naar levensbeschouwelijke oriëntering sterk uiteenloopt, maar zolang het uitgangspunt expliciet wordt gesteld, is deze diversiteit eer voor- dan nadeel, en kan men van elkaars verklaring van het gezonde of zieke element erin, veel leren.

Het andere aspect, de onderlinge aangepastheid van personen en groepen, ligt daarentegen principieel op het terrein der wetenschap. Het betreft hier immers de psychologische aanpassing van personen aan elkaar, van het individu aan zijn sociale rol of rollen, van personen aan structuren, van organisaties aan spontane structuren. Dit aanpassingselement zou men de „sociologische gezondheidstoestand" kunnen noemen: het is de sociologie, die hier de diagnose stelt.

Discussie

De critiek der aanwezigen richtte zich vooral tegen spr.'s plaatsing van de sociale diagnostiek binnen het raam der sociologie. Hoewel men de noodzaak van het ontwerpen van een diagnostiek als zodanig niet betwijfelde, vroeg men zich af, of het wel juist was, bewust een stuk levensbeschouwing binnen de sociologie te halen. Ook werden de begrippen sociaal gezond en sociaal ziek weinig gelukkig gevonden; zelfs de medische wetenschap weet er niet recht raad mee. Spr. meende echter, dat een strikte afbakening van de diagnostiek, als een eigen discipline binnen het „vak" sociologie, enerzijds naar de kant der zuivere sociologie (empirisch onderzoek en theorievorming) en anderzijds naar het sociale beleid, de bezwaren kon ondervangen. Ziek en gezond waren volgens hem in de praktijk van het sociaal-diagnostisch werk voorlopig noodzakelijk te gebruiken begrippen, zolang men ze niet sociologisch kan vertalen.

Het is te hopen, dat de discussie over dit onderwerp in sociologische kring met kracht zal worden voortgezet.

J. v. D.

NAAR EEN VERENIGING VAN SOCIAAL-WETENSCHAPPELIJKE ONDERZOEKERS

Nederland heeft een tweetal sociaal-wetenschappelijke verenigingen van algemeen karakter, d.w.z. verenigingen waarin plaats is voor sociologen en sociografen van verschillende levensbeschouwing en specialisatie.

Het Instituut voor Sociaal Onderzoek van het Nederlandse Volk (ISONEVO) stelt zich overeenkomstig zijn statuten ten doel „het bevorderen van de studie van concrete verschijnselen in het maatschappelijke leven, in het bijzonder van het

Nederlandse volk, om daardoor in de eerste plaats de praktische maatschappelijke problemen in Nederland en in de overzeese gebiedsdelen tot een oplossing te brengen". Het is in de eerste plaats een onderzoek-centrum.

De Nederlandse Sociologische Vereniging wil „een band vormen tussen de beoefenaars der maatschappelijke wetenschappen in uitgebreiden zin en aldus de beoefening dezer wetenschappen bevorderen". Dit geschiedt vrijwel uitsluitend door het beleggen van halfjaarlijkse bijeenkomsten waar wetenschappelijke onderwerpen worden behandeld en door het publice-

ren van een jaarboek, waarin de voor de vereniging gehouden lezingen, alsmede een bibliografie, worden afgedrukt.

Deze twee verenigingen houden zich niet bezig met een aantal zaken, die in de afgelopen jaren druk zijn besproken in de kring der Nederlandse sociologen, te weten:

1. wettelijke erkenning van de titel van socioloog; 2. het voorkomen van doublures bij onderzoekingen; 3. het pleiten voor onderzoekingen, die qua karakter op weerstand stuiten; 4. het bijstaan van onderzoekers, die op wetenschappelijke gronden in conflict dreigen te geraken met hun opdrachtgever; 5. het instellen van een erecoede; 6. het formuleren van een beroepsethiek; 7. het vaststellen van honorariumtabellen; 8. bemiddeling tussen werkgevers en werknemers; 9. het organiseren van cursussen voor afgestudeerden; 10. het vaststellen van regels ten aanzien van de tewerkstelling van studenten; 11. de taak van universitaire instituten; 12. de vorming en opleiding van de socioloog; enz.

In de taal der statuten uitgedrukt zijn dit allemaal middelen, die gericht zijn op verwezenlijking van de volgende doelstellingen: 1. de verhoging van de kwaliteit van het sociaal-wetenschappelijke onderzoek; 2. het behartigen van de maatschappelijke belangen van de sociologen; 3. het waken over de rechten en plichten der sociologen en 4. het handhaven en ontwikkelen van het zelfstandig karakter van het sociaal wetenschappelijk werk in dienstverband.

De meeste van deze doelstellingen en middelen werden reeds kort na 1945 geformuleerd in bijeenkomsten van Amsterdamse studenten, die momenteel zijn afgestudeerd. Nu, in de praktijk der sociologische beroepsuitoefening steeds meer overtuigd geraakt van het belang der geformuleerde desiderata, hebben zij elkaar hervonden op het reeds eerder omschreven program.

Vanuit deze Amsterdamse kring werd het ISONEVO benaderd, welk

instituut een commissie benoemde om deze gehele materie te bestuderen. In deze commissie namen de heren Prof. Dr Sj. Groenman, Drs P. Thoenes en Drs H. J. Heeren zitting; de laatste werd na zijn vertrek naar Indonesië vervangen door Dr G. J. Kruijer. De ISONEVO-commissie kwam tot de conclusie, dat de oprichting van een vereniging van sociaal-wetenschappelijke onderzoekers wenselijk is. Gaarne zou de commissie zien, dat de nieuwe vereniging wordt ondergebracht bij de Nederlandse Sociologische Vereniging, het ISONEVO, of bij beide, doch zij stelt zich op het standpunt dat dit een aangelegenheid is, waarover de vereniging van sociaal-wetenschappelijke onderzoekers zelf zich zal dienen te beraden.¹⁾ Onafhankelijk van elkaar kwamen in de kring der particuliere sociografische bureaux en onder de studenten denkbeelden naar voren, die vrijwel geheel en al overeenstemmen met wat leefde onder de groep Amsterdammers.

Reeds in Juni 1953 werd door het praesidium van de Soci. I.²⁾ een resolutie aangenomen, waarin onder meer werd gesproken over een eventueel op te richten „bond” van afgestudeerde sociaal-academici.

Op de buitengewone praesidiumvergadering van 12 Maart 1954, welke op uitnodiging van de Soci. I. ook werd bijgewoond door een aantal afgestudeerden, werd wederom uitgebreid over deze aangelegenheid gesproken, waarbij opviel dat geen enkele der sprekers de wenselijkheid van een dergelijke vereniging betwistte.

Het is nu ongetwijfeld zover, dat deze zaak eens grondig moet worden besproken door een aantal belangstellenden en belanghebbenden, waarbij een antwoord op de volgende vragen nodig is:

1. Is het gewenst, dat door de Nederlandse sociologen gestreefd wordt naar de verwezenlijking van de in dit artikel genoemde doelstellingen, en zo ja: zijn de

- genoemde middelen daartoe de meest geëigende?
2. Is het noodzakelijk een aparte vereniging op te richten of is het raadzaam van meet af aan te trachten de doelstellingen te bereiken binnen reeds bestaand verenigingsverband, al of niet door het vormen van een sectie in een bestaande vereniging?
 3. Moet de vereniging (eventueel sectie van bestaande vereniging) een bond van alle sociaal-wetenschappelijke academici, een vereniging van sociaal-wetenschappelijke beroepsbeoefenaren, een vereniging van werknemers of een selecte groep van gequalificeerde sociaal-wetenschappelijke onderzoekers zijn?
 4. Welke is de inhoud van het begrip sociaal-wetenschappelijke academicus, c.q. sociaal-wetenschappelijke onderzoeker?

Teneinde al deze vragen in zo ruim mogelijke kring ter discussie te stellen zal op Zaterdag 24 April een studie-dag over het onderhavige onderwerp worden gehouden. Lezers van de Sociologische Gids, die aan deze dag willen deelnemen, gelieven zich op te geven bij de heer F. H. A. Bijvoet van het ISONEVO, Nw. Hoogstraat 17, Amsterdam-C., tel.: K 2900-35358.

Prof. Dr Sj. Groenman
Dr G. J. Kruijer
P. Thoenes, soc. drs.

-
- 1) Zie „Mens en Maatschappij” 1953, p. 111.
 - 2) Nederlandse Federatie van Universitaire Studieverenigingen in de Sociale Wetenschappen.

Venster op het buitenland

ENGELAND

Sociological research at the London School of Economics is in the main directed by the Department of Sociological and Demographic Research. This Department has under its control three research units, (1) the Social Research Unit, which has been concentrating since 1946 on research into social selection and differentiation; (2) the Population Investigation Committee which is involved in a long-term study of the social and health histories of a sample of children born in every area of Great Britain in the week, 3rd-9th. March, 1946; and (3) the Division of Research Techniques which is primarily concerned with the methods of sampling employed in social enquiries and the significance of the statistical relationships which are produced.

Of the work of these last two units

more will be written in later numbers of **Sociologische Gids**, as and when their reports become available and especially when the Population Investigation Committee's follow-up study of the pre-school child is published later on this year. For this present „Venster” attention will be focussed on the work of the Social Research Unit whose first major publication, **Social Mobility in Britain**, edited by Professor D. V. Glass, is advertised to appear this spring. In 1946 the trustees of the Nuffield Foundation set aside a grant of £20.000 to the London School of Economics for research into the nature of the class structure in Great Britain and into the factors influencing the selection and movement of individuals in the different social strata. The scheme of study was originally derived from a memorandum submitted by Professor T. H. Marshall who had already published two papers on the analysis of social class¹⁾ and on class conflict²⁾, and who followed them with further